

*Івченко Богдана-Юлія Володимирівна,
кандидат юридичних наук,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Александрук Богдан Валерійович,
студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ПОНЯТТЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Сучасний глобалізований світ зіштовхується з новими викликами та загрозами, які включають не лише традиційні питання безпеки, а саме: збройні

конфлікти, тероризм, розповсюдження зброї масового знищення, але й нові аспекти, такі як кіберзагрози. Наукові дослідження у галузі міжнародних відносин та міжнародного права надають різні підходи до визначення поняття «міжнародна безпека», що пояснюється відсутністю єдиної методології та різноманітністю поглядів на цю проблему.

Міжнародна безпека, загалом, характеризує стан стабільності і захищеності у системі міжнародних відносин. Вона є ключовим аспектом сучасних міжнародних відносин, оскільки, в умовах швидких глобальних змін і зростаючої взаємозалежності між державами, виникають нові виклики і загрози для миру та стабільності.

Основні міжнародно-правові документи, зокрема Пакт Бріана Келлога 1928 р., Статут ООН 1945 р. та Декларація ООН 1970 р. визначають, що головною метою міжнародної безпеки є її ефективне забезпечення, і закликають держави утримуватися від дій, які загрожують миру в інших країнах. Водночас ці документи не надають чіткого визначення поняття «міжнародна безпека», що ускладнює його однозначне трактування.

Міжнародна безпека є фундаментальною категорією міжнародних відносин, що визначає взаємодію між державами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами світової політики. Це поняття має багатовимірний характер і охоплює політичні, економічні, соціальні та військові аспекти, що робить його невід'ємною частиною розвитку міжнародних відносин. Зміст міжнародної безпеки включає низку ключових компонентів, таких як:

- *військова безпека* – рівень захищеності держав від зовнішніх військових загроз, потенційні конфлікти та стан збройних сил. Військова безпека спрямована на подолання військових загроз і є невід'ємною частиною національної безпеки;

- *політична безпека* – збереження стабільності політичних систем і режимів як у межах окремих держав, так і на міжнародній арені;

- *економічна безпека* – підтримання стабільності глобальних ринків, міжнародної торгівлі та інвестицій, а також раціональне управління ресурсами та захист економічних інтересів держави від зовнішніх впливів;

- *соціальна безпека* – захист добробуту населення у міжнародному контексті, зокрема у сфері охорони здоров'я, освіти, соціального захисту та боротьби з насильством;

- *екологічна безпека* – збереження природних ресурсів і запобігання екологічним кризам, як-от зміна клімату та забруднення довкілля, що сприяє стійкості глобальної економіки;

- *кібербезпека* – захист інформаційних систем та інфраструктури від кібератак та інших загроз у кіберпросторі.

Ключові компоненти міжнародної безпеки залежать від впровадження продуманої та збалансованої національної політики країн, що сприяє інтеграції у міжнародне середовище. Державам необхідно забезпечувати як національну, так і міжнародну безпеку, співпрацюючи з іншими країнами та враховуючи глобальні виклики, такі як тероризм, війни, кіберзагрози, зміна клімату, економічна нестабільність тощо.

Отже, відповідно до наведених аргументів, поняття «міжнародна безпека» є складною і багатогранною категорією, що включає різні аспекти. Складність факторів, що впливають на глобальне середовище, вимагає розробки нових концептуальних підходів до забезпечення міжнародної безпеки.

Міжнародна безпека є ключовою концепцією, що визначає умови життя та функціонування держав і їх громадян. Аналіз питань міжнародної безпеки є надзвичайно важливим, оскільки вони стосуються збереження миру, запобігання конфліктам та підтримання стабільності на глобальному рівні, що є необхідним елементом для існування людства.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.